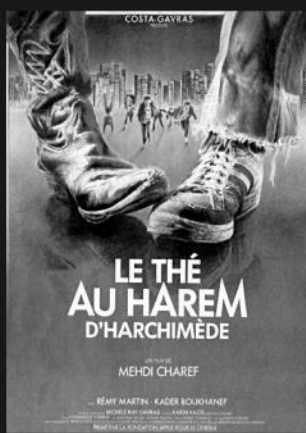
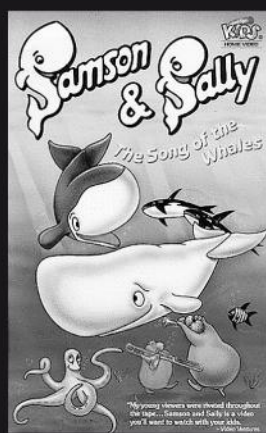

GUIA AUDIOVISUALS

coordinadora
D'ONG SOLIDÀRIES

Fitxa tècnica

Nom de la pel·lícula: Yo, Daniel Blake

Durada: 100 minuts

Direcció: Ken Loach

Guió: Paul Laverty

Producció: BBC / BFI / Sixteen Films

Any: 2016

Nacionalitat: Regne Unit

Música: George Fenton

Edat recomanada: a partir de 12 anys.

Sinopsi

Per primera vegada en la seva vida, víctima de problemes cardíacs, en Daniel Blake, fuster anglès de 59 anys, es veu obligat a acudir a l'assistència social. Tot i que el metge li ha prohibit treballar, l'administració l'obliga a buscar una feina si no desitja rebre una sanció. A l'oficina d'ocupació, en Daniel es creua amb la Katie, una mare soltera amb dos nens. Presoners de l'embull administratiu actual de la Gran Bretanya, en Daniel i la Katie intentaran ajudar-se mútuament.

Tràiler: <https://youtu.be/LgENRwsvKAg>

Altres pel·lícules del director:

- Sorry we missed you (2019)
- La parte de los angeles (2012)
- Jimmy's Hall (2014)
- Route Irish (2010)
- El espíritu del 45 (2013)
- Buscando a Eric (2009)

- En un mundo libre, A chacun son cinéma (2007)
- El viento que agita la cebada (2006)
- Tickets, McLibel (2005)
- Solo un beso (2004)
- Felices dieciséis, 11 de septiembre (2002)
- La cuadrilla (2001)
- Pan y rosas (2000)
- Mi nombre es Joe (1998)
- La canción de Carla (1996)
- Tierra y libertad (1995)
- Agenda oculta (1990)
- Miradas y sonrisas (1981)
- El guardabosque (1980)
- Black Jack (1979)
- Family Life (1971)
- Kess (1969)
- Pobre vaca (1967)
- Cathy come home (1966)

Objectius del treball

- Obrir el debat sobre l'estat del benestar
- Donar importància al fet d'escoltar i ser escoltada
- Oferir una visió crítica de les polítiques socials i laborals del capitalisme

Activitats proposades

Guia pel Professorat

Estat del Benestar, protecció social, atenció social, drets humans, bretxa digital... Són termes potser complicats per a grups de secundària. Però la pel·lícula els aborda tots i,

per tant, brinda una oportunitat d'or per donar-los a conèixer, entendre'ls i, alhora, donar-ne aquesta visió crítica tant característica de Loach.

La persona que dinamitza el visionat cal que tingui clars els conceptes per tal d'acompanyar millor el debat i les activitats que es proposen, tot i no ser un requisit imprescindible.

Malgrat que la pel·lícula es pot passar a totes les edats, la guia està pensada per treballar amb noies i nois a partir de 14 anys i adults.

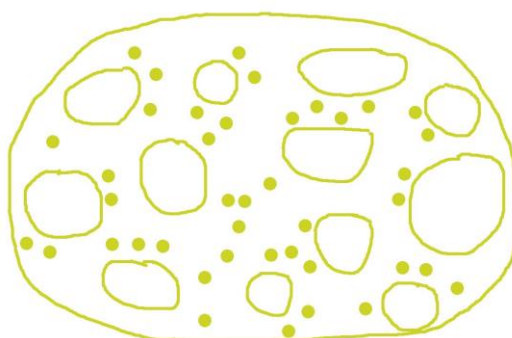
Activitats postvisionat

Activitat 1. “Quin desenvolupament volem?”.

Primer cal preparar l'espai. Per fer-ho cal dibuixar un gran cercle a terra perquè tothom tingui un espai personal d'uns 3m². Dins del cercle gran (que simularà el territori estatal i que per tant ocuparà un gran espai de l'aula), hi dibuixem petits cercles que representen l'entorn personal (d'amistat, laboral o d'incidència social), aquests cercles poden tenir diferents mides segons si les persones que formem la societat tenim més o menys xarxa social (família, viuen soles, etc).

Encara dibuixarem més cercles, ben petits (d'uns 5cm de diàmetre aprox.). Aquests minicercles simularan les diferents necessitats que tenen les persones i que cal cobrir (les hem vist a la pel·lícula: salut, educació, alimentació, etc.). Aquests minicercles els dibuixarem prop dels cercles personals, distribuïts aleatòriament fent que alguns cercles personals tinguin més minicercles a prop que no pas d'altres, i que fins i tot n'hi hagi que no quedi clar a qui pertanyen.

Esquema:

Com es juga:

1r torn:

Cada alumne es situa dins d'un cercle personal i no en pot sortir per res (hi haurà alumnes que tindran un cercle més gran i d'altres més petit). L'objectiu de cada persona és aconseguir tapar, amb les pilotes de paper que els facilitarem, els minicercles que simulen les seves necessitats i que trobaran prop seu.

Les pilotes de paper simularan recursos econòmics, cada vegada que una persona posa una pilota de paper dins un mini-cercle del seu voltant significa que està solucionant una necessitat personal (de consum, de salut, de lleure, etc).

El joc comença quan qui dinamitza l'activitat col·loca les pilotes de paper dins el territori estatal (el gran cercle).

Com es deixen les pilotes? Es col·loquen en una petita part del cercle -la que vulguem- simulant la concentració de diners, que no arriben a tota la població. Al no poder sortir del cercle, hi haurà jugadores i jugadors que tindran molt difícil arribar a tapar els minicercles del seu voltant. S'ha de deixar poc temps, el just perquè les persones situades a prop de les boles tinguin temps de tapar els forats que tinguin més propers.

Què pot succeir: que algú robi pilotes, que algú surti del seu cercle o que algú se salti alguna altra norma. En aquest cas no cal intervenir perquè el temps de joc és molt ràpid. Reservarem les observacions pel moment de l'avaluació de l'activitat (no tenir les necessitats bàsiques cobertes pot dur les persones a saltar-se les normes).

2n torn:

Es torna a començar el joc, tothom ha de tornar les pilotes de paper a qui dinamitza i ocupar el seu cercle personal.

L'objectiu aquest cop no és individual, sinó col·lectiu: han de repartir les boles de paper com millor els sembli. Igual que en la primera part. Introduïm les boles en una zona concentrada del gran cercle i cal que organitzin una estratègia per fer arribar les pilotes

on creguin convenient. Cal valorar, repensar, dialogar i millorar les polítiques de desenvolupament intentant que el màxim de persones puguin cobrir les necessitats.

Valoració i conclusions:

Obrir el diàleg entre l'alumnat perquè parlin de la sensació que han tingut en el primer torn del joc. Parlar de què ha passat i què ho ha provocat. Comparar-ho amb la segona partida, què ha canviat? Com han quedat repartits els recursos a la primera partida? I com s'han distribuït en la segona? Com ha estat, quin nivell de desenvolupament s'ha assolit? Quins han estat els criteris per cobrir les necessitats? Tothom ha tingut el mateix nombre de boles/necessitats cobertes? Quines serien per vosaltres les necessitats bàsiques a cobrir de manera més urgent? A quines renunciàrieu en cas d'haver-ho de fer? S'han repartit totes les boles o se n'han guardat algunes per a "emergències socials"? Quins models de desenvolupament o quines polítiques socials creieu que corresponen a les dinàmiques generades a cada ronda?

Si l'activitat ha enganxat a l'alumnat i si aquest és adult i per tant permet un discurs i debat sobre polítiques socials, es pot proposar una tercera ronda. En aquesta ocasió cada bola de paper tindrà assignada una cartera de serveis i, per tant, unes necessitats a les quals ser destinada, obligant així a distribuir els recursos limitats a les necessitats que hi ha dibuixades al terra sorgides del debat sobre quines son les bàsiques, prescindibles i imprescindibles per a cadascú. (idea extreta d'un taller de l'Escola Cultura de Pau)

Activitat 2. El Gran Recapte

Dividim el grup classe en dos equips iguals. A cadascun se'ls dona un article per llegir i treballar.

Equip 1. Article publicat a La Directa: <https://directa.cat/el-gran-recapte-daliments-cronificacio-de-la-pobresa/>. **Un cop llegit**

Equip 2. Informació sobre la Campanya Gran Recapte: <https://www.ccma.cat/324/el-gran-recapte-supera-les-4-000-tones-de-solidaritat-amb-les-families-vulnerables/noticia/2965579/>

Un cop llegits, entesos i preparades les idees claus de cadascun dels articles i informacions, es demanarà de discutir la campanya i posar en diàleg les dues postures. Un grup defensarà la campanya de recollida d'aliments recollint arguments per a la seva promoció i l'altre defensarà un nou model de campanya. La idea és que els dos grups arribin -finalment- a consensuar un mateix objectiu i per tant, unifiquin una campanya que dignifiqui alhora les persones receptores dels aliments i les voluntàries de la campanya.

Activitat 3. El joc de les cadires

La idea és imitar el conegut joc de les cadires. Les cadires simularan llocs de feina en el mercat laboral anglès. L'alumnat serà gent a l'atur que surt a la pel·lícula (els veïns d'en Daniel, la Katie, el mateix Daniel i altres casos que anirem inventant).

Moment 1: Repartim els papers és a dir els rols a jugar

Moment 2: Repartim les indicacions a seguir segons el rol de cadascú (ara ho descobriran, abans no ho sabien). Així, qui fa de Daniel Blake quan hagi de córrer no podrà aixecar els peus de terra (podem lligar-li els cordons de les sabates per obligar-lo a fer-ho així), qui fa de Katie agafarà de les mans dues persones del grup i hauran de córrer al voltant de les cadires sense deixar-se anar i, al seure, caldrà que ho facin un damunt de l'altre a la mateixa cadira (la Katie arrossega amb ella la càrrega dels dos fills), podem inventar tantes proves com personatges i rols hi hagi. Evidentment, hi haurà gent que correrà amb total llibertat i normalitat, son les persones que no estan en risc d'exclusió social ni estan en situació de pobresa.

Moment 3: Juguem al joc de les cadires com s'ha fet sempre. Qui no pot seure queda eliminat i cada vegada traiem una cadira (sempre hi haurà tres o quatre cadires menys de les persones que corren).

Valoració i conclusions:

Al finalitzar el joc s'obre el diàleg: quines dificultats tenien les persones que "arrossegaven càrregues i necessitats socials"? I quines avantatges tenien les que corrien lliurement? En la societat actual, què implica això? Quines persones estan en clar

desavantatge davant del mercat laboral? Quines polítiques públiques, quines entitats, quins projectes, quines accions coneixem que lluiten per aconseguir igualar la cursa per les cadires? Amb aquesta idea es vol parodiar la realitat del mercat laboral però també els dispositius d'inclusió sociolaborals i el sistema de prestacions que denuncia el film.

Activitat 4. “No me está escuchando”

Es tracta de provocar una situació en la qual, mentre un participant explica alguna cosa al grup, aquest el farà sentir-se escoltat o no. Per fer-ho demanarem que una persona surti a explicar alguna cosa que sigui important per a ella (un problema que hi hagi hagut al pati, unes vacances o activitat que hagi fet o estigui planificant de fer, algun dubte sobre algun tema de l'escola...).

Per fer-ho, li deixarem una estona curta perquè s'ho prepari fora de l'aula en alguna taula i, a poder ser, amb l'ajuda d'algú altre (preferiblement una segona figura dinamitzadora). A la resta se'ls indica que han d'escoltar atentament i se'ls demana de seure bé i netejar la taula d'objectes. Un cop ha sortit de l'aula, la persona que prepararà el discurs informa al grup que té un rol molt important i que, mentre escoltin atentament, hauran d'anar seguint les instruccions que els donarà la dinamitzadora mostrant-los un cartell. És important que actuïn bé, que s'impliquin correctament en la dinàmica per tal que pugui funcionar.

Un cop l'alumne comença a explicar allò que és important per a ella/ell. El grup l'escoltarà amb atenció. Però al cap de pocs minuts, i des del darrera (sense que ho vegi qui parla) es mostraran les indicacions al públic perquè les vagi seguint.

Algun exemple d'indicacions: “Mostreu que no creieu allò que us està dient”, “mostreu avorriment o cansament”, “mostreu amb la vostra actitud que allò que explica no us sembla tant important”, “qui porti arracades que es passi paperets amb algú altre com si tingués una cosa millor a fer”, “aquell que el seu nom comenci per vocal que miri el rellotge com si ja fos hora d'anar acabant”, “ara torneu a estar totes i tots molt atents al que diu”, etc. (És important que es representi de manera discreta i creïble).

Dues persones -amb qui prèviament s'haurà parlat- seran les encarregades d'anar anotant les reaccions tant del públic com de la persona que parla. L'activitat no ha de durar més de 5-7 minuts, ja que l'important és el treball de reflexió que en sorgirà després. Cal doncs tallar-la amb tacte si no ho fa la persona que parla (o bé perquè ha acabat o bé perquè abandona al no sentir-se escoltada). Tot això s'ha de reservar per a les valoracions.

Valoració i conclusions:

Com s'ha sentit la persona que parlava al principi? I al final? Què ho ha originat? Com s'ha sentit el públic? Quina importància té escoltar d'una manera o d'una altra? I parlar d'una o altra manera? En quines situacions de la vida real hem tingut aquestes mateixes sensacions?...

La dinàmica serveix per parlar de la importància de saber escoltar. Una crítica que es fa al llarg de la pel·lícula que han visionat i que acaba també en l'escrit que llegeixen al funeral de Daniel Blake. Comparem el que ha passat a l'aula amb el que pot passar a les persones que realment necessiten que se les escolti per poder sobreviure, per poder superar un entrebanc o una situació difícil. Sabem escoltar? Ho fem? Com ho fem? L'escola sap escoltar l'alumnat i les famílies? Obrim el debat i al final redactem una carta com la que escriu en Daniel pel jurat. Una carta on ens comprometem a escoltar però, alhora, on expliquem les estratègies (el com) fer aquest exercici d'escolta. Tinguem-la a mà durant la resta del curs i fem-ne ús sempre que calgui.

Activitat 5. Els estereotips i la pobresa

En la societat en la qual vivim (societat de consum, capitalista), culpabilitzem a les persones que estan en situació d'atur: "no volen treballar", "són ganduls", etc. Fàcilment pengem etiquetes de menyspreu o els moralitzem "has de fer això, has de fer allò". Sense plantejar-nos que l'atur és un problema estructural del qual l'administració (les administracions i l'estat) en son directament responsables.

Demaneu a l'alumnat que faci un llistat d'estereotips, insults i moralines sobre la pobresa i les persones que es troben en situació d'exclusió social (poden buscar-los en la premsa, en els missatges de les xarxes socials, en els acudits, en les sèries televisives...). Llavors, un cop fet el llistat i anotat en un lloc ben visible, els demanarem que posin cadascun dels adjectius, frases i moralines a la vida de la Katie, en Daniel i els veïns d'en Daniel.

Un cop conegudes les realitats dels personatges costarà molt posar l'adjectiu de "gandul" a la Katie o a en Daniel per exemple. Tot i que des de fora, des dels Serveis Socials als quals acudeixen se'ls transmet aquesta desconfiança i aquestes etiquetes.

L'exercici ha de servir per trencar els estereotips i per moure el periscopi de la crítica cap al sistema de polítiques i estructures socials, i no pas cap a les persones que és cap a on des de les estructures se'ns obliga a posar-lo. També es pot demanar a l'alumnat que enriqueixi l'exercici amb exemples que surten a la pel·lícula i amb exemples que coneguin elles i ells de la vida real a través de coneguts, familiars o de la pròpia experiència.

Més informació relacionada i bibliografia:

Davant d'aquesta situació, existeixen entitats que treballen per un altre desenvolupament, inclusiu, sostenible i cooperatiu. Algun exemple:

- Observatori de l'Economia Solidària — www.oesolidaria.org

L'Observatori de l'Economia Solidària (OES) és una associació sense ànim de lucre que té com a finalitat l'estudi, investigació i promoció de l'economia solidària com a model de desenvolupament econòmic basat en el respecte a la persona.

- Xarxa d'Economia Solidària — www.xes.cat

La Xarxa d'Economia Solidària (XES) es gesta en un procés iniciat a mitjans dels anys 90 entre cooperatives catalanes i brasileres. Les empreses i entitats que formen part de la XES són valuoses de cara a construir l'altre món possible en la mesura que són un laboratori on diàriament s'assagen noves formes de treballar, consumir i invertir, i que demostren a tothom que ho vulgui veure que és possible fer empreses eficaces i, alhora, democràtiques, equitatives i sostenibles.

- L'ateneu Cooperatiu de Terres Gironines — www.ateneucoopgi.org

L'Ateneu Cooperatiu de Terres Gironines, és un nou espai de trobada i coordinació que neix amb l'aposta clara d'impulsar l'economia social i cooperativa en aquest territori. L'objectiu és visibilitzar l'economia social i cooperativa, fomentar la creació de noves empreses d'economia social i generar riquesa i ocupació de qualitat donant suport a la creació d'aquest tipus d'empreses, de cooperatives, etc.

- Coopòlis — www.bcn.coop

Coòpolis, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona, és un dispositiu de foment i promoció de l'Economia Social i Solidària a la ciutat de Barcelona. En el marc de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya, s'orienta prioritàriament a la creació de noves cooperatives així com a la generació de llocs de treball en cooperatives existents.

- Banc dels aliments comarques de Girona—www.bancdelsalimentsgirona.org

El Banc dels aliments de les comarques de Girona té com a finalitat la lluita contra la fam i el malbaratament dels excedents alimentaris, fent-los arribar a les persones més necessitades del nostre entorn. Forma part de la “Federación Española de Bancos de Alimentos” (FESBAL), i de la Federació Europea (FEBA). Va ser fundat l’any 1988 essent el segon que es va constituir a Espanya, després del de Barcelona.

- Observatori en el Deute en la Globalització— www.odg.cat

L’ODG, neix per mostrar els impactes i riscos del sistema polític i econòmic, produint eines que faciliten l’interpretació del context actual, per a la mobilització i transformació social davant les desigualtats socials, econòmiques, ambientals i de gènere, amb la voluntat d’incidència política i denúncia dels actors polítics i econòmics que identifiquem com a responsables. És també una plataforma oberta a la participació, el debat i l’acció, que promou la creació de xarxes i espais de construcció d’alternatives.

- Taula del Tercer Sector— www.tercersector.cat

La Taula del Tercer Sector es crea per donar visibilitat a l'esforç diari i constant que realitza el Tercer Sector Social en la defensa de les persones i les situacions de vulnerabilitat social que pateixen; intentant influir sobre la ciutadania i les institucions. Representa al sector davant les administracions públiques, els mitjans de comunicació i la resta d'institucions i agents socials. Més de 3.000 entitats que actuen en l'atenció i la defensa dels drets socials de col·lectius molt diversos: infància i família, joves, persones immigrades, gent gran, persones amb discapacitat intel·lectual, física i sensorial, drogodependents, persones amb dificultats per accedir a un lloc de treball, persones sense llar, etc.

Guia realitzada pel **CeDRe de la Coordinadora d’ONG Solidàries de les comarques gironines i l’Alt Maresme**. www.solidaries.org, educacio@solidaries.org